

Вивчення музичних творів на слова Т.Г.Шевченка на заняттях вокального гуртка

Конспекти занять

Заняття з вокалу. Вищий рівень. 1 рік навчання.

Тема. Т.Шевченко і сучасність.

Тема: Жанрові характеристики пісні . Сценічна етика та виконавська майстерність естрадної та народної пісні.

Конспект заняття 1.

Тема заняття. Словесна та музична мова. Поняття стилі, напрям естрадної музики, їх основні характеристики. Т.Г.Шевченко – та Україна. Розучування української народної пісні на сл. Т. Г. Шевченка "Сонце заходить" .

Мета заняття: дати дітям поняття про стилі та напрямки в естрадній музиці, порівняти значення музичної і словесної мови;

розвивати метро-ритмічне відчуття та музичну пам'ять

закріпити з дітьми знання про народну пісню, її значення у музичному мистецтві; розвивати вокально-хорові навички та музичну пам'ять.

виховувати інтерес до естрадної пісні та сучасних пісень на вірші Т. Шевченка.

Міжпредметні зв'язки:

- з математикою (правильний розрахунок тривалості нот)
- з мовою (вивчення тексту та правильності вимови)
- з образотворчим мистецтвом (картини, ілюстрації).
- з музикою.

Тип заняття: засвоєння нового матеріалу.

Форма заняття: групове, узгодження діяльність педагога та вихованців.

Вид заняття: мандрівка в жанрові характеристики пісні.

Методи:

1. Словесний(розповідь, бесіда, пояснення).
2. Наочні(демонстрація репродукцій картин, аудіозаписи, тексти пісень).
3. Практичні(практична робота,навчальні вправи, ігрові вправи).
4. Стимулювальні(створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, емоційних вражень).

Обладнання: нотний текст пісні, магнітофон, аудіо-записи (естрадної групи «Фата Моргана»), фортепіано, картини Т.Г. Шевченка.

Структура заняття.

1. Повідомлення теми, мети і завдань заняття, мотивація навчальної діяльності учнів.
2. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок і вмінь.
3. Відтворення і корекція опорних знань учнів.
4. Сприймання і осмислення, узагальнення і систематизація учнями нових знань.
5. Підсумки заняття, повідомлення домашнього завдання.

План.

1. Організація учнів до заняття.
2. Розспівування.
3. Подача нового матеріалу.
4. Робота над твором «Попурі».
5. Робота у нотних зошитах.
6. Перевірка партій «На городі чорна редька».

Хід заняття.

1. Організація класу до заняття.

Музичне вітання.

Оголошення теми, мети заняття. Оголошення завдань заняття та методів, щоб досягти мети(спосіб теоретичного дослідження).

2. Розспівування.

- Вправа № 1,2,3. Розспівування закритим ротом. *(Додаток 1)*.
- Вправа №6. На увагу *(Додаток 3)*.
- Вправа №12. Вироблення навичок двохголосного співу *(Додаток 2)*.
- Вироблення навичок співу триголосних канонів; 1, 2, 3-й голоси канонів розподіляться між партіями залежно від складу ансамблів. *(Додаток 4)*.

3. Засвоєння нового матеріалу(метод «Навчи іншого»).

Педагог:

-Діти сьогодні ми з вами помандруємо і дізнаємося про жанрові характеристики пісень та поговоримо про сценічну етику та виконавську майстерність. Запрошую екскурсоводів нашої подорожі. Давайте їх послухаємо.

Повідомлення учня (местоцтвознавець). Музиці властивий рух. Спуски і підйоми, наближення і віддалення, рух і спокій, биття пульсу, коливання — все це в тій чи іншій мірі є у будь-якому музичному творі.

Кожна епоха накладає на музичне мистецтво свій тип музичного руху і відчуття музичного часу. У системі „звук-час” виникають і діють всі елементи музичної мови: мелодія, лад, гармонія, фактура. Систему музично-виражальних засобів називають музичною мовою. Роль розділових знаків виконують цезури, паузи,

фермати, утворюючи структурні побудови — мотиви, фрази, речення, періоди. Вони, як словосполучення, фрази чи абзаци в мові, будуються в певну структуру і містять в собі певний зміст — музичний зміст, що охоплює наше сприйняття, в тому числі емоційне. Треба бути великим музикантом-психологом, щоби без слів створити музику, яка зрозуміла вам.

Німецький композитор Роберт Шуман в цьому виявився неперевершеним митцем, який створював музичні портрети без допомоги слова чи сценічної дії, а лише за допомогою звуків фортепіано. Так з'явилася, наприклад, його „Вечірня зоря”.

Повідомлення іншого учня(мистецтвознавець). Сьогодні ми ознайомимось з новим напрямком розважальної музики. Цей процес ще більше посилюється у ХХ ст. з появою різноманітних естрадно-інструментальних оркестрів, джазових колективів різного складу.

А з появою електронних музичних інструментів та звукопідсилюючих пристроїв виникають нові напрями і стилі в естрадно-розважальному жанрі: (джаз-самба, рок-н-рол, соул, реп, диско, хеві-метал та інші), що дістали назву „поп-музики" (популярна).

Рок-музика прийшла на зміну джазу, як більш демократична, танцювальна. Рок-н-рол зародився у США в середині 50-років. У ньому по-різному акцентувалися риси блюзу, кантрі. Цей стиль відрізнявся простотою мелодії та тяжким ритмом з акцентами на II та IV тактах, розкутістю манери співу і гри.

Патриція Каас — французька співачка і артистка. Репертуар Каас — суміш поп-музики, джазу і класичного шансону. Формула її успіху — це незліченні турне з концертними виступами.

Джо Дассен — французький співак і музикант, який народився у 1938 р. у Нью-Йорку. Перший успіх приходить до нього у 60-х роках, він співає на різних мовах: англійській, французькій, іспанській.

4. Т.Г. Шевченко та Україна.

Педагог.

Нас просто не існує без Шевченка. У ньому — уся історія наша, усе буття, усі мрії. Відомо: Україна — це Шевченко, Шевченко — це Україна.

Уявити себе без Шевченка українцеві — все одно, що без неба над головою. Він — вершина нашого родового дерева.

Він не тільки геніальний поет, а й талановитий художник.

Педагог пропонує учням переглянути на моніторі комп'ютера слайди - фільм про Т. Г. Шевченка.

(після перегляду діти діляться думками про Т.Г. Шевченка , **прийом «Точка зору»**).

- Послухайте одну із пісень на слова Т. Г. Шевченка

« Сонце заходить» у виконанні групи «Фата Моргана».

1. Прослуховування твору у виконанні групи «Фата Моргана».

2. Читаю уривок вірша Т. Шевченка «Сонце заходить» та харектезую його, щоб діти зрозуміли, який образ відтворений у пісні, і могли з'ясувати, яка музика

може відповідати змістові. У поезії «Сонце заходить, гори чорніють...» читача захоплює картина вечора:

Сонце заходить, гори чорніють,
Пташечка тихне, поле німіє.

Майже все своє життя поет прожив за межами Батьківщини, але ніколи її не забував:

...А я дивлюся... і серцем лину
В темний садочок на Україну.

Велике, добре серце поета страждало від розлуки з милим краєм, з рідними людьми. Він сумував за Україною, за її вишневими садками. Шевченко «серцем лине в темний садочок на Україну». І «ніби серце одпочиває» від цих спогадів. Вечірня зоря навіртає поета до печалі:

Ой зоре! зоре! — і слези кануть.
Чи ти зійшла вже і на Україні?
Чи очі карі тебе шукають
На небі синім? Чи забувають?

Т. Шевченка дуже хвилює питання, чи згадують його любі земляки, покинуті Богом на милій Україні.

Поета карали, висилали на заслання, не дозволяли жити в Україні, яку він так любив, за якою так тужило його бідне серце. Проте де б не був Шевченко, завжди доля України була не байдужою для нього, завжди перед його внутрішнім зором поставав і дорогий його серцю Дніпро, і затишний вишневий садок. Ніколи поет не переставав мріяти про щастя й свободу своєї Вітчизни.

У поезії «Сонце заходить, гори чорніють» поет, спостерігаючи захід сонця на Уралі, дивлячись на гори, що поступово чорніють, лине думкою на Україну:

Лину я, лину, думу гадаю,
І ніби серце одпочиває.

Зоря ніби єднає Т. Шевченка із Батьківщиною, це — єдине спільне, що він має із Україною зараз. На Уралі чорніють гори, а на Україні садочки, та небо над ними однакове, отже, дивлячись на нього, поет ніби повертається на Батьківщину.

Отже, Т. Шевченко, навіть проживши більшість свого життя на чужині, серцем і думкою завжди повертався в Україну, розлука із якою завдавала йому справжнього болю, бо саме в Україні залишилося усе близьке його серцеві: садочки, зорі та чийсь карі очі.

5. Розучування пісні. Робота над творами

« Сонце заходить »

- Художній показ твору (Додаток 5).
- Прослуховування твору.
- Характеристика прослуханої пісні.
- Визначення ладу, тональності, характеру.
- Ознайомлення з мелодією.
- Ознайомлення з текстом, партитурою.

- Розучування по фразам за нотним текстом із сольфеджуванням.
 - Запис тексту пісні у пісенники.
- А тепер погляньте на розмір пісні, що ви помітили?(Розмір змінний).
— Що характерно для початку мелодії?
(Вона будується на звуках тонічного тризвуку).

- Значну увагу потрібно приділити розспівуванню складів (заліговані ноти), що досягається за умови кантиленного звучання з'ясувати, яка музика може відповідати змістові.
- Робота над партитурою пісні(окремо кожний голос). Опрацьовую чистоту інтонування трьохголосся та підголосків з вокалізами. Звертаю увагу на змінний розмір, тривалості нот, динамічні відтінки.

"Попурі".

- робота над динамікою твору;
- робота з мікрофонами;
- репетиція на сцені(повторення музично-ритмічних рухів)

«На городі чорна редька».

Перевірка партій

5. Робота у нотних зошитах.

- переписати вправу, та поставити тактові риси (Додаток 6).
- Побудувати інтервали від заданих нот. (Додаток 7).

6. Підсумок заняття.

- Педагогічний прийом «Точка зору»..

1. Що вивчали на уроці?
2. Чому можна стверджувати, що Т.Г. Шевченко був видатним художником? Доведіть це.
3. Які твори Шевченка ви знаєте?
 - Оцінювання відповідей учнів.

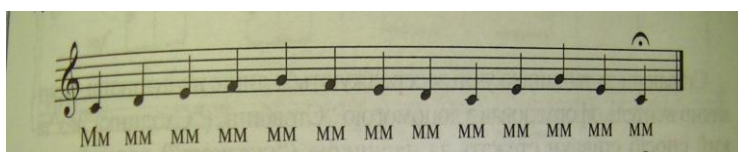
Домашнє завдання:

- На наступне заняття принести «Кобзар» Т.Г.Шевченка. ;
- Пригадати: поняття стилі, напрям естрадної музики, їх основні характеристики ;
- Підготувати вірші поета.

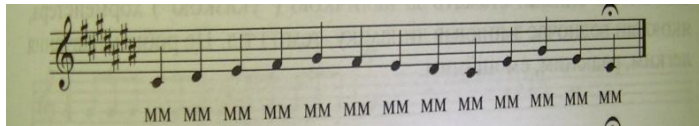
Додатки до заняття

Додаток 1.

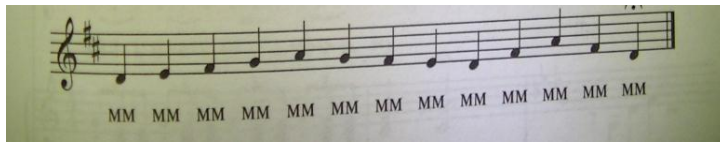
Вправа 1.

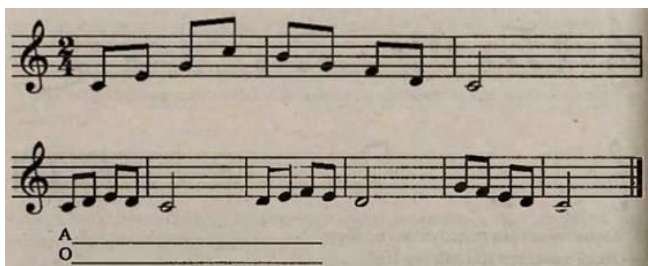
Вправа 2.

Вправа 3.

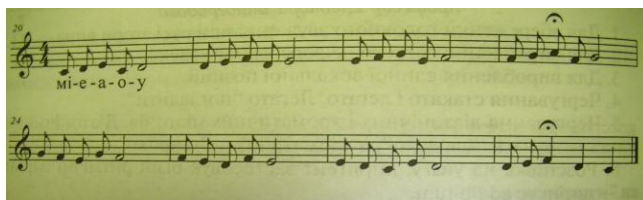

Додаток 2.

Додаток 3.

Вправа 6.

Додаток 4.

Додаток 5.

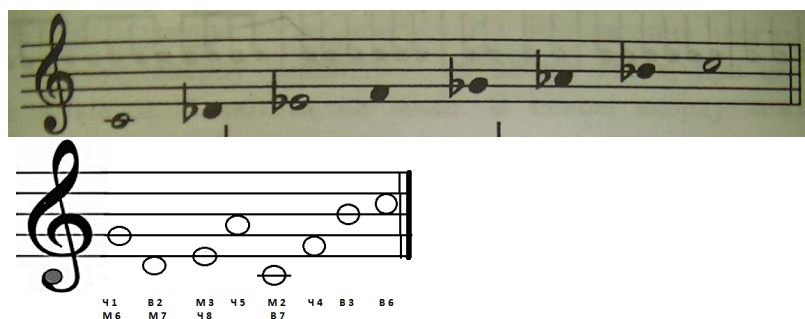
Сонце заходить, гори чорніють,
Пташечка тихне, поле німіє,
Радіють люди, що одпочинуть,
А я дивлюся... і серцем лину
В темний садочок на Україну.
Лину я, лину, думу гадаю,
І ніби серце одпочиває.
Чорніє поле, і гай, і гори,
На синє небо виходить зоря.

Ой зоре! зоре! — і сльози кануть.
 Чи ти зійшла вже і на Україні?
 Чи очі карі тебе шукають
 На небі синім? Чи забувають?
 Коли забули, бодай заснули,
 Про мою доленьку, щоб і не чули.

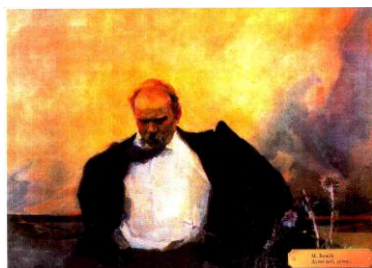
Додаток 6.

Додаток 7.

Додаток 8.

Конспект заняття 2.

Тема заняття: Рок-музика в зарубіжній естраді. Імпровізація. Т.Г.Шевченко – письменник. Робота над твором Т. Шевченка "Сонце заходить".

Мета заняття: поглибити знання учнів про стилі та напрямки зарубіжної естради і дати змогу послухати їх і охарактеризувати;

розвивати музично-ритмічний слух та музичну пам'ять;

формувати у дітей творчі здібності; розвивати вокально-хорові навички та музичну пам'ять; виховувати інтерес до музики.

Міжпредметні зв'язки:

- з математикою (правильний розрахунок тривалості нот)
- з мовою (вивчення тексту та правильності вимови)
- з музикою (аудіозаписи).
- з образотворчим мистецтвом (картини, ілюстрації).
- з літературою (збірник творів Шевченка «Кобзар»)

Тип заняття: формування практичних навиків.

Форма заняття: групова, рольова гра.

Методи:

1. Словесний(розповідь, бесіда, пояснення).
2. Наочні(демонстрація ілюстрацій, аудіозаписи, тексти пісень, картки).
3. Практичні(практична робота,навчальні вправи, ігрові вправи).
4. Стимулювальні(створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, емоційних вражень).

Обладнання: магнітофон, аудіо-записи, нотний текст пісні, фортепіано, ілюстрації зарубіжних вокально-інструментальних ансамблів, аудіо-запис.

Структура заняття

1. Повідомлення теми, мети і завдань заняття, мотивація навчальної діяльності учнів.
2. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок і вмінь.
3. Відтворення і корекція опорних знань учнів.
4. Сприймання і осмислення, узагальнення і систематизація учнями нових знань.
5. Підсумки заняття, повідомлення домашнього завдання.

План.

1. Організація учнів до заняття.
2. Розспівування.
3. Подача нового матеріалу (розбір та ознайомлення з твором
4. Робота над твором
5. Робота на картках.

Хід заняття.

1. Організація класу до заняття.

Музичне вітання.

Оголошення теми, мети, завдань заняття.

2. Розспівування .

- Вправа № 1,2,3. Розспівування закритим ротом (*Додаток 1*).
- Вправа №11. Вироблення навичок двоголосся. Сольфеджування вправи (*Додаток 2*).
- Вправа №17. Спів по півтону вверх (*Додаток 3*).

- Вироблення навичок співу триголосних канонів; 1, 2, 3-й голоси канонів розподіляться між партіями залежно від складу ансамблів (*Додаток 4*).

3. Пояснення нового матеріалу.

- Педагога запрошує сьогодні всіх вас побути в різних ролях. Актори грають роль того чи іншого героя в п'єсі, виставі, кіногероя. А ви, діти, маєте можливість побути в ролі діджея, музичного критика, педагога. (розподіл ролей серед учнями).

Учень-педагог.

На сьогоднішньому занятті, ми познайомимося із естрадною зарубіжною музикою та її виконавцями.

- Як ви гадаєте, що таке імпровізація?
- На чому базується музика? (На імпровізації).

Імпровізація — це створення музики у ході виконання.

Найбільш ранній стиль джазу — диксиленд, де ведучим інструментом є труба, кларнет, тромбон і банджо.

Більш складний стиль виник у 30-х роках на основі аранжування свінг-джазу. У цей час створюються великі ансамблі із 15-20 музикантів, що їх називали біг-бендами. У 40-х роках виникає стиль модерн — джаз або бі-боп, у якому ускладнилась мелодика, ритміка, гармонія.

На противагу цьому у 50-х роках виник куп (прохолодний). Цей стиль поєднує віртуозну техніку з поліфонічними прийомами. А далі появляється великі кількість різноманітних джазових стилів і напрямків: фрі-джаз, модальний джаз, джаз-рок.

Музичний критик. Дізнатися про рок-музику нам допоможе відеофільм, який ми зараз з вами переглянемо.

(Перегляд відеофільму з повідомленням про рок-музику.

Коментарі (прийом «відкритий мікрофон»)

Якщо XVII століття дало світу стиль бароко, то XX століття – стільки стилів та напрямків, що всі важко й перерахувати.

Один із них – рок-музика. Це стиль розважальної музики, що з'явився у Великобританії та США на межі 50-60-х років. Рок-музика має свої виражальні особливості – використання блюзових мелодичних зворотів, перебільшене значення метро-ритму, застосування тембрів електричних музичних інструментів, підсилювачів звуку, особлива (експресивна) манера виконання.

Музичний критик.

Історія нам подарувала безліч вокально-інструментальних ансамблів.

Прочу переглянути ще один відеофільм про рок-гурт «Бітлз».

(Перегляд відеофільму з повідомленням про рок-гурт «Бітлз»).

Коментарі (прийом «відкритий мікрофон»).

Одним із перших вокально-інструментальних ансамблів, який виконував власні пісні, акомпануючи собі на саморобних електрогітарах, був(квартет) Рок-гурт „Beatles” – символ молодіжної музики 60-х, кумири кількох поколінь, своєрідні „класики XX століття”.

Навесні 1956 року 15-літній Джон Леннон утворив аматорський гурт „The

Quarrymen". Він виконував пісні у стилях скіффл, кантрі та рок-н-рол. Через рік до гурту приєднався Пол Маккартні. Він грав на гітарі значно краще ніж Леннон і знав напам'ять тексти десятків американських шлягерів. Ще рік потому „The Quarrymen” поповнився Джорджем Харрісоном, який мав досвід роботи в музичному колективі. Ці троє музикантів стали ядром гурту, назва якого часто змінювалась, поки не залишилась знаменита Beatles.

Восени 1959 року „Beatles” познайомилися з власником бару „Jasaranda Club”. Він дозволив їм удень репетирувати в його приміщенні. На той час в активі Леннона та Маккартні було вже більше 100 власних пісень. Згодом бар став першим ліверпульським біт-клубом. З появою в 1961 році Рінго Стара четвірка з Ліверпуля з'єдналась у „зоряному” складі.

Гастролі, створення власних пісень, записи на студії – все це привело гурт до успіху: з 1962 року „Beatles” займають перші місця британського хіт-параду. Після телевізійної трансляції їх концертного виступу в країні почалася справжня бітломанія.

З 1964 року „Beatles” підкорили США – з 20-ти позицій американського хіт-параду 14 займають ліверпульці.

У 1965 році „Бітлз” нагородили орденом Британської імперії; це свідчить про визнання консервативним старшим поколінням англійців нової молодіжної культури.

У 1968 році гурт створив власну звукозаписувальну компанію і влаштував „живий концерт” на даху студії, який став останнім спільним виступом „Beatles”.

На обкладинці останнього альбому „Let it be”, що вийшов на початку 1970 року, обличчя кожного музиканта поміщено в окрему рамку. Кожен сам за себе. Зрештою музиканти оголосили про розпад гурту. Усі вони потім творили самостійно, але не досягли того, що здобули разом.

Трагічна доля спіткала 40-річного Джона Леннона – його застрелив фанат на порозі власного будинку музиканта.

Учень-педагог.

А крім квартету «Бітлз» які відомі гуртки є популярними і сьогодні.

Повідомлення учнів за попередніми дослідженнями(пошуківець).

Крім квартету „Бітлз”, помітний слід у сфері естрадно-розважальної музики залишили ансамблі: „ABBA” (Швеція), „BONY-M” (Німеччина), „Modern talking” (Німеччина), „Самоцветы” (Росія), „Піснярі” (Білорусія) та інші. У цей період різко стартувала «диско-музика» з її найвидатнішими представниками: АББА —ж прославлений швейцарський квартет, який існував з 1970 по 1982 роки. Названий за першими буквами імен виконавців: Агнета, Бьєрн, Бенні і Анні. Найпопулярніша група тих років, яка займала перші місця

у світових рейтингах. Пісні цієї групи до сих пір популярні, а загальний тираж проданих записів - близько 350 млн.

Боні М — легендарна диско-група, яка створена у 1975 р. музичним продюсером Френком Фаріаном. Це відома група, яка увійшла в книгу рекордів Гіннеса за реалізацією найбільшої кількості синглів (платівок).

Елвіс Преслі — американський співак і артист, котрий жив у 1935-1977 рр. Хоча минуло більше 30 років після його смерті, проте він залишається найуспішнішим виконавцем рок-н-ролу, а його самого недаремно величають «королем рок-н-ролу».

4. Т.Г.Шевченко – письменник.

Педагог.

Ідуть між люди слова Шевченка. Змушують людей плакати, співати, думати, і сьогодні музична мова, думи його з нами. Тому що «раз добром нагрите серце вік не охолоне...», «Слова прилітають і стеляться на папері, плачучи, сміючись». Так, справжнє мистецтво не мовчить, воно кричить, плаче, сміється. Слова Шевченка вражають. Я закохана в них. І хочу, щоб ви полюбили Шевченка – поета і художника – ніжно серцем.

Педагог демонструє учням збірник «Кобзар» і пропонує прочитати вірші Т.Г.Шевченка, які вони вивчали в школі. (Діти читають вірші Т.Г. Шевченка).

Ознайомившись із творами поета Т.Г.Шевченка, діти переходять до роботи над піснею.

Робота над піснею:

1. „ Сонце заходить ”.

- ознайомлення з вокалізом;
- робота над вокалізом;
- позначення динамічних відтінків у партитурі.
- продовжуємо, працюючи над кантиленним співом, щоб відтворити образ поетичного змісту природи. При цьому слідкую за ланцюговим диханням та чистотою інтонуювання на високих звуках.
- робота над дикцією.

2. „Вийди, вийди Іванку...”(веснянка)

- робота над динамікою твору;
- робота з мікрофонами;
- репетиція на сцені(повторення музично-ритмічних рухів)

3. ”Попурі”

- -репетиція(робота на сцені з мікрофонами).

5. Робота на картках. Педагогічний прийом «Хто краще».

1.Протактуйте вправу, рахуючи на 1і 2і 3і.(Додаток5)

2. Визначення тривалостей нот та пауз використаних у вправі (Додаток5).

— Чим характерний розмір $\frac{3}{4}$?

— Як називаються долі тридольного розміру? (Сильна, відносно сильна, слабка).

— Які тривалості нот бачите у вправі?

— Яка по тривалості пауза використана у вправі?

6. Підсумок заняття.

Гра «Музичне лото»(один із дітей - діджей витягує по-черзі запитання із лото і задає їх іншим учням, питання по темі уроку. Учні відповідають).

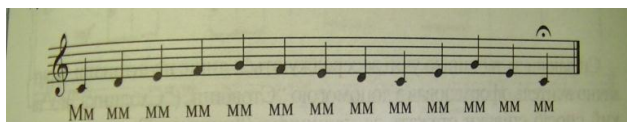
Приєм « Рейтинг»(кожен учень сам ставить собі оцінку за роботу на уроці, за відповіді на запитання по темі).

Оголошення домашнього завдання (диференційований підхід).

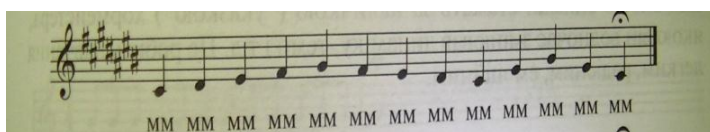
Додатки до заняття

Додаток 1.

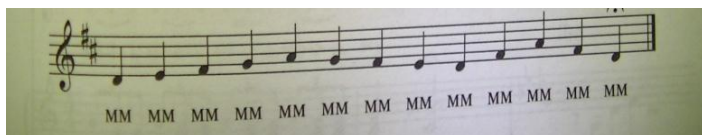
Вправа 1.

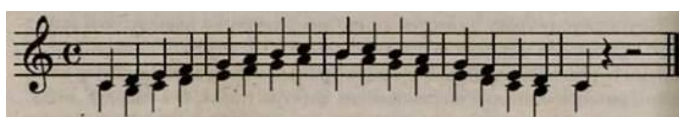
Вправа 2.

Вправа 3.

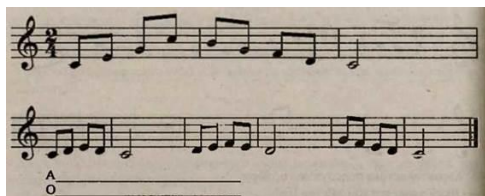

Вправа №11.

Додаток 2.

Вправа №17.

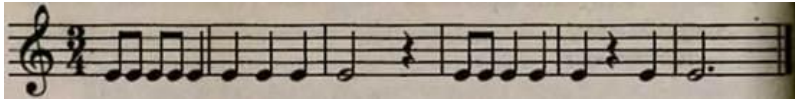
Додаток 3.

Вправа 10.

Додаток 4.

Додаток 5.

Додаток 6.

Конспект заняття 3.

Тема заняття: Естрадна масова пісня. Т.Г.Шевченко – художник. Робота над піснею Т.Г.Шевченка "Сонце заходить".

Мета заняття: **закріпити** з учнями теоретичний матеріал;
формувати естетичний смак до музики; навички індивідуального та ансамблевого співу при вивченні естрадних пісень.
розвивати музичну пам'ять та співацькі навички
виховувати інтерес до естрадної пісні.

Міжпредметні зв'язки:

- з математикою (правильний розрахунок тривалості нот)
- з мовою (вивчення тексту та правильності вимови)
- з музикою(аудіозаписи).
- з образотворчим мистецтвом (картини, ілюстрації).

Тип заняття: формування практичних навиків.

Форма заняття: групова, узгоджена діяльність педагога і вихованців, музичний салон.

Методи:

1. Словесний(розповідь, бесіда, пояснення).
2. Наочні(демонстрація ілюстрацій, аудіозаписи, тексти пісень, картки).
3. Практичні(практична робота, навчальні вправи, ігрові вправи).
4. Стимулювальні(створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, емоційних вражень).

Обладнання: нотний текст пісні, магнітофон, аудіо-записи (естрадної групи «Фата Моргана», естрадних пісень ансамблів, окремих виконавців), фортепіано.

Структура заняття.

1. Повідомлення теми, мети і завдань заняття, мотивація навчальної діяльності учнів.
2. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок і вмінь.
3. Відтворення і корекція опорних знань учнів.
4. Сприймання і осмислення, узагальнення і систематизація учнями нових знань.
5. Підсумки заняття, повідомлення домашнього завдання.

План.

1. Організація учнів до заняття.
2. Розспівування.
3. Подача нового матеріалу (розбір та ознайомлення з твором)
4. Робота над твором
5. Робота у нотних зошитах.

Хід заняття.

1. Організація класу до заняття.

Музичне вітання.

Оголошення теми, мети та завдань заняття.

2. Розспівування та сольфеджування вправи.

- Вправа № 1,2,3. Розспівування закритим ротом округлим звучанням (*Додаток 1*).

(Спів мажорного звукоряду від фа та тонічного тризвуку).

- Вправа №7. На округлення голосних «А» і «О» (*Додаток 2*)
- Вправа №24. Кадансові звороти в мажорному і мінорному ладах. Вправа для розвитку гармонічного слуху, відчуття ансамблевого співу, настроювання ансамблю в ладо тональності, модуляцій у наступній тональності. Співати закритим ротом і на різні голосні (з супроводом і без) (*Додаток 3.*)
- Сольфеджування вправи з тактуванням (*Додаток 4*).

3. Подача нового матеріалу.

Педагог:

- Запрошую до музичного салону, де на вас чекають цікаві матеріали про естрадних виконавців, їх аудіо записи, творча робота, цікава інформація і відпочинок.

(Прослуховування аудіозаписів естрадних виконавців).

- Щойно ви, діти, прослухали аудіо записи різних естрадних виконавців. Назвіть, будь ласка виконавців –співаків і які твори вони виконали? (**прийом «відкритий мікрофон»**).

А чи знаєте ви що:

У 40-50-х роках ХХ ст. джаз поступово відокремлюється від інструментальних форм й асимілюється з масовою піснею та естрадним мистецтвом. Такий поворот сприяв появі у містах і селах України великої кількості професійних і самодіяльних колективів, які виконували джаз. їхній репертуар складався як із творів зарубіжних класиків джазу, так і з обробок українських народних пісень у джазовому стилі. З часом це призвело до появи естрадної пісні. Двадцяте століття називають століттям естради, дев'ятнадцяте – століттям літератури, а епоху Відродження – золотим століттям образотворчого мистецтва. Ці визначення говорять не стільки про популярність того чи іншого виду творчості, скільки про його можливість точно відобразити світосприйняття епохи, її духовні цінності, надії та ілюзії. Здавалось би, естрада – наймолодший з видів мистецтва, але нове, як відомо не з'являється на порожньому місці. І своїм корінням все нове йде далеко у минулі століття. Ще в часи Римської імперії (II ст. до н.е.-Vст. н.е.) існувало розділення музики на серйозну класичну і так звану побутову – народну музику корибантів – фрігійських жреців, які супроводжували свої релігійні служби співом і танцями. Саме цю музику і можна вважати прообразом сьогоденної естради. І вже тоді музикознавці називали її легковажною і розбещеною. Але саме вона і була живою музикою свого часу. Вона жила поряд з простим народом.

До 50 –х років [українська естрадна](#) пісня існувала, здебільшого в [Галичині](#) 30-х та в американо-канадській [діаспорі](#). Писалися такі пісні і в [УРСР](#), але організований музичний рух естрадного типу в УРСР з'явився лише після смерті [Сталіна](#), бо до цього, на відміну від [Росії](#), цей рух не дозволявся владою, а народні пісні і пісні українських композиторів виконувалися в основному [оперними](#) співаками. Після смерті Сталіна в Україні зароджується новий вид мистецтва — естрада. З'являється організація «Укрконцерт», естрадні пісні вводяться до програм обласних філармоній, виникають нові колективи, приходять співаки, що співають в основному тільки естраду.

Найвідомішими виконавцями пісень даного напрямку були Дмитро Гнатюк, Микола Кондратюк, Валентина Купріна, Констянтин Огнєвий, Анатолій Мокренко, Олександр Таранець, Лариса Остапенко, Діана Петриненко, Юрій Богатіков, Юрій Гуляєв, пізніше — Раїса Кириченко. Українська масова пісня разом з піснями інших республік крокувала в ногу з життям, відбиваючи різні сторони життя.

- Діти, а що вам відомо про сучасне естрадне мистецтво?

Повідомлення учнів (прийом «Навчи іншого»).

Сучасна класична музика, джаз і рок – три головні гілки музичної культури другої половини ХХ ст.

Що ж таке сучасна естрада? В точному перекладі з латини – естрада – це помост, підлога. Ми називаємо естрадою відкрити концертну площадку, яка припіднята над землею, або над рядами глядацьких крісел. Сцена, на відміну

від естради являє собою закриту з трьох сторін концертну площадку. Отже, естрада – це, перш за все, відкритість. Відкритість всього – акторського мистецтва, принципів зовнішнього оформлення, способів спілкування з публікою.

Естрада – це багатожанровий вид мистецтва, що поєднує в собі елементи театрального, музичного, циркового видовищ.

Естрадна вистава (концерт) складається з окремих номерів (творів) різних жанрів (пісня, танець, сатиричний памфлет, пантоміма, ілюзія тощо). В створенні естрадних номерів приймає участь багато людей. Це поети, композитори, аранжувальники, звуко- і світлорежисери та оператори, костюмери і техніки, і, звичайно ж, артисти-виконавці. Вони безпосередньо спілкуються з глядачем. Від їх таланту і майстерності найбільше залежить успіх праці всіх учасників цього складного процесу.

Звичайно, найпоширенішим жанром естради є пісня та інструментальна музика. Місцем проведення концертів і музичних вистав стали не тільки жорсткі рамки оперних театрів чи концертних залів, але і стадіони, міські площі, монументальні пам'ятки архітектури, в яких можна зібрати десятки тисяч глядачів. А завдяки сучасній техніці аудіо- і відеозапису спілкування з музикою стало можливим в любых умовах.

Повідомляє другий учень.

Оксана Білозір "Горобина ніч". Вперше світ почув без малого 10 років тому, так? Проте слухається пісня і зараз не гірше, а часто і краще, ніж велика частина сучасної естради. А пригадаймо Катерину Бужинську „Як у нас на Україні „. Ясно, що інструментарій за ці роки став більш досконалим. Але мелодії, але голос – цього відняти не здатен ніхто це пісні – з тих "справжніх" естрадних пісень, які дійсно ніколи не пізно запропонувати слухачеві, бо на них попит буде завжди.

Приєм «Відкритий мікрофон».

— Чи захоплюють вас ці пісні?

— Чому їх називають масовими?

— Чи можна їх віднести до легкої танцювальної музики?

— Що характерно для темпу цих творів?

(діти відповідають)

5. Т.Г. Шевченко – художник.

Педагог:

- В музичному салоні сьогодні виставка картин відомого художника Т.Г. Шевченка. Давайте з ними познайомимося (діти переглядають на моніторі картини художника). Погляньте на репродукцію картини Т. Шевченка „Автопортрет”. Ми бачимо зосереджене обличчя, сповнене гідності. Світло вихоплює з півтемряви лише обличчя — все інше тоне. Привертають увагу сховані у тіні очі, але саме це робить погляд очей всепроникаючим, сповненим якогось запитання. Це образ 26-річного юнака, якого суворі обставини рано зробили дорослим.

А ось репродукція картини «Сім'я». Про яку мріяв ще малим хлопчиком.

(Діти ознайомлюються з репродукціями картин і висловлюють свої думки).

Діти, а що ви знаєте про Шевченка-художника?

Повідомлення учнів(прийом «Навчи іншого»). Природа наділила Тараса Шевченка дивовижним умінням малювати. Всі ви читали твори про малого Тараса, який тікав в бур'яни і там тихенько собі малював. У малярстві він досяг великих успіхів. Він написав понад 150 портретів.

- Дякую. Цікавою була інформація, а ми продовжуємо працювати над твором.

Робота над твором.

Т. Шевченка "Сонце заходить".

- робота над вокалізмом;
- робота над повнотою звучання, у кінці приспіву витримувати довгий звук(половинну ноту).
- продовжуємо, працюючи над кантиленним співом, При цьому слідкую за ланцюговим диханням та чистотою інтонування на високих звуках.
- робота над дикцією.
- Опрацювання усього тексту пісні, звертаю увагу на ритм, дихання. Бажаючих опитую на оцінку.
- робота над динамікою(виразністю виконання, звертаю увагу на вступ).

2. „Вийди, вийди Іванку...”(веснянка)

- робота над динамікою твору;
- робота з мікрофонами;
- репетиція на сцені(повторення музично-ритмічних рухів)

3. "Попурі"

- репетиція(робота на сцені з мікрофонами).

5. Робота у нотних зошитах.

- Переписати вправу, та поставити тактові риси (Додаток 5).
- Побудувати інтервали від заданих нот (Додаток 6.)

6. Підсумок заняття.

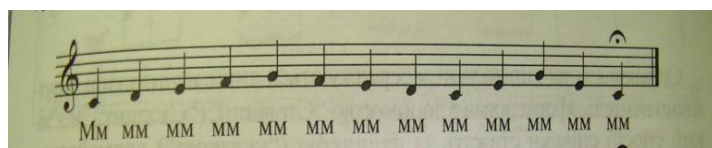
Учні один одного опитують вивчений матеріал. Прийом « Бліц-турнір».

Прийом «Щедра оцінка».

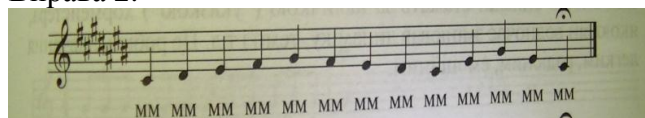
Додатки до заняття.

Додаток 1.

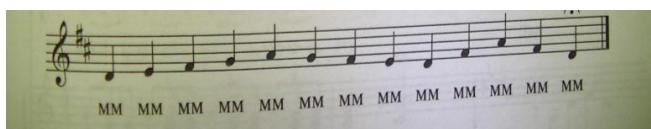
Вправа 1.

Вправа 2.

Вправа 3.

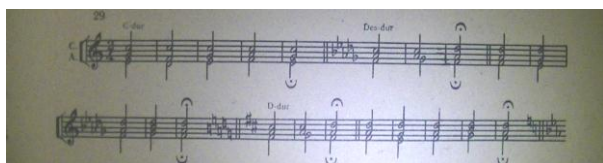
Додаток 2.

Вправа 7.

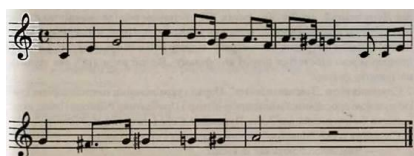
Додаток 3.

Вправа №24.

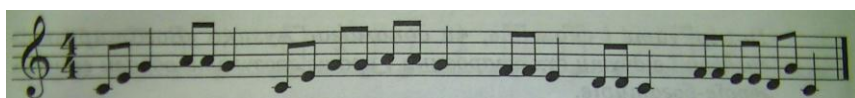

Додаток 4.

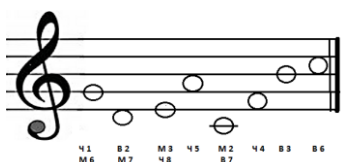
Вправа 7.

Додаток 5.

Додаток 6.

Конспект заняття 4.

Тема заняття: Народна пісня — основа української естради. Поняття естрадного та народного виконання, відмінність між ними. Гармонічні співзвуччя. Розучування пісні «Ой чогож ти почорніло зеленє поле» на сл. Т. Шевченка. Українська народна пісня «На городі чорна редька».

Мета заняття: познайомити учнів з поняттями естрадне та народне виконання, гармонічні співзвуччя;

формувати інтерес до традицій українського народу та української народної пісні;

розвивати метро-ритмічний слух та музичну пам'ять;

виховувати любов до музики.

Міжпредметні зв'язки:

- з математикою (правильний розрахунок тривалості нот)
- з мовою (вивчення тексту та правильності вимови)
- з історією (історичні дані).
- З образотворчим мистецтвом (картини, ілюстрації).

Тип заняття: формування практичних вмінь та навичок.

Форма заняття: групова,

Методи:

1. Словесний(розповідь, бесіда, пояснення).
2. Наочні(демонстрація ілюстрацій, аудіозаписи, тексти пісень, картки).
3. Практичні(практична робота, навчальні вправи, ігрові вправи).
4. Стимулювальні(створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, емоційних вражень).

Обладнання: нотний текст пісні, магнітофон, аудіо-записи (естрадної групи «Фата Моргана» та народних пісень різних виконавців), фортепіано.

Структура заняття

1. Повідомлення теми, мети і завдань заняття, мотивація учнів до навчання.
2. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок і вмінь.
3. Відтворення і корекція опорних знань учнів.
4. Сприймання і осмислення, узагальнення і систематизація учнями нових знань.
5. Підсумки заняття, повідомлення домашнього завдання.

План.

1. Організація учнів до заняття.
2. Розспівування.
3. Подача нового матеріалу.
4. Робота над твором .
5. Робота у нотних зошитах.

Хід заняття.

1 Організація учнів до заняття.

Музичне вітання.

Оголошення теми, мети та завдань заняття.

2. Розспівування.

- Вправа №9. Спів мінорного звукоряду від ре, тонічного тризвуку на складі: льо, до (*Додаток 1.*)
- Спів двоголоссям. Сольфеджування вправи (*Додаток 2*)
- Спів двоголоссям. Спів зі словами (*Додаток 3*).

3. Подача нового матеріалу. Гармонічні співзвуччя.

Педагогічний прийом «Відкритий мікрофон».

— Як в музиці називається поєднання декількох звуків, що створюють співзвуччя? (Гармонія).

— Для чого вона служить?

(Вона є елементом музично-виражальних засобів, а також доповнює і збагачує звучання мелодії).

Двоголосний спів в терцію або в сексту найпоширеніший в українських народних піснях. Народ створював пісні, підголоски, щоби мелодія була багатша, красивіша. Як це ми бачимо, наприклад, в уривку з української народної пісні (написаний на дошці) «Чом ти не прийшов». . (Додаток 2)

- Сольфеджування мелодії вправи. Зверніть увагу на розмір.

— Як такий розмір (4/4, 2/4, 4/4) називається?

(Змінний).

Учні по черзі розповідають(прийом «навчи іншого»).

Пісня — словесно-музичний твір, призначений для співу.

(найдавніший, традиційний різновид лірики користується найрізноманітнішими мовними засобами, передає найтонші переживання).

Сьогодні розрізняють фольклорну пісню: як жанр писемної поезії та як самостійний вокально-музичний твір. За жанрами фольклорні пісні бувають: (*Додаток 4*) .

Народна пісня — найбільш розповсюджений вид народної музики, продукт колективної усної творчості.

Відображає характер кожного народу, звичаї, історичні події.

Українські народні пісні — це фольклорні твори, які зберігаються в народній пам'яті і передаються з вуст в уста. Народні пісні мають багато жанрів: (*Додаток 5*).

Різноманітні за тематикою та образним змістом пісні виконувались масово. Молоді композитори теж працюють в найулюбленішому серед широких мас музичному жанрі. Саме народна пісня була основним поштовхом до написання власних пісень. Композитори естрадного напрямку практично не піддалися іноземному (західному) впливу. Музиканти другої половини ХХ ст. відчули тісний зв'язок зі слухачем. Вони прагнули до єднання з аудиторією, нерідко провокували її на безпосередню реакцію і ставили слухача в умови живого діалогу з музикою. Саме тепер музиканти змогли реалізувати властивість свого мистецтва поєднувати людей, вправно створюючи у величезній аудиторії потужні емоційні поривання — як позитивні, так і негативні.

4. Розучування пісні на сл. Т. Шевченка „ Ой чогож ти почорніло зеленє поле ”.

На минулих заняттях ми розглядали творчість Т.Шевченка як письменника і художника, а зараз я хочу запропонувати вам познайомитись із творчістю Кобзаря як історика.

Сьогодні на занятті ми з вами ознайомимося і розучимо іще одну пісню на слова Т.Г. Шевченка „Ой чого ти почорніло...”

Послухайте будь-ласка цей вірш(читання вірша). *(Додаток 6.)*

Про Берестецьку битву Шевченко міг довідатися з багатьох джерел: історичних праць, народних пісень. *Зеленє поле.* — У вірші персоніфікований образ української землі.

Минали століття, але пам'ять про героїчну битву жила в народі. За народними переказами, сюди у 1846 році приїздив великий український поет Т.Г.Шевченко. Кобзар присвятив битві під Берестечком поезію „Ой чого ти почорніло...”

Характеризуючи настрій українського народу по битві під Берестечком, Шевченко співає:

Ой чого ти почорніло,

Зеленє поле, —

де зелений колір, очевидно, є символом здоров'я, сили, краси і надії, які були перед битвою, а чорний — символом пригноблення по битві.

Та не треба забувати, що правдиві поети ніколи не дозволяють собі тих кольористичних оргій, у яких любуються теперішні декаденти та пленеристи пера і чорнила, їх описи виглядають радше як вказівки для маляра або як прейскуранти різних вишуканих фарб, аніж як поетичні креації. А погляньте, як описав Шевченко вечір в українському селі весною — на що вже мотив здібний до якого хочете кольористичного трактування *(Додаток7).*

Перегляд відео. Прийом «Заочна екскурсія».

Берестечко — місто на річці Стир (тепер Горохівського району Волинської області), біля якого відбулася битва 18 — 30 червня 1651 р. між козацьким військом на чолі з Б. Хмельницьким і польською армією Яна II Казимира . Як на той час, чисельність військ противників була дуже великою, українських підтримували союзники — кримські татари. У великих боях 18 — 20 червня козацькі полки успішно атакували ворога. Але кримські татари несподівано залишили поле битви і відступили, захопивши в полон Б. Хмельницького. Залишене без полководця козацьке військо оточили переважаючі сили поляків.

Прорвати польські позиції козакам не вдалося. Не погодившись на капітуляцію, якої вимагали поляки, вони збудували три переправи через непрохідне болото й річку Пляшівку і вночі 30 червня почали відступати з табору. Під час відступу загинула значна частина (близько 30 тисяч) війська, було втрачено майже весь обоз і частину гармат. Внаслідок поразки під Берестечком Б. Хмельницький змушений був підписати з польським урядом у вересні 1651 р. тяжкий для українського народу Білоцерківський договір, за яким на більшості території України відновлювалась польсько-шляхетська влада. Поразка під Берестечком була сумним фіналом попередніх перемог козацтва, після якої Б. Хмельницький для оборони українських земель почав шукати союзників, підтримки іззовні, воєнного союзу з Москвою. Фатальним наслідком цієї поразки врешті стало підписання Переяславської угоди 1654 р., за якою Україну було приєднано до Московської держави.

Невдача під Берестечком не зломилася український народ. Він став ще більш згуртованим і незупинним часовий плін. Швидко минають роки, десятиліття і віки, а героїчна сторінка нашої української історії – червнева битва 1651 року неподалік славного містечка Берестечка козацько-селянських військ, керованих Богданом Хмельницьким, із польсько-шляхетськими поневолювачами – передається від покоління до покоління. Ця грізна сутичка, ще раз продемонструвала усьому світові незгасну мужність і відвагу, високий порив до омріяної свободи наших гордих предків, які прагнули до самостійності і незалежності. Та лише у наш час, через 357 років, ми творимо і зміцнюємо нарешті свою власну державу (*Додаток 8.*)

Робота над піснею :

- Художній показ твору (*Додаток 6*).
- Прослуховування твору.
- Характеристика прослуханої пісні.
- Визначення ладу, тональності, характеру.
- Ознайомлення з мелодією.
- Ознайомлення з текстом, партитурою.
- Розучування по фразах за нотним текстом із сольфеджуванням.
- Запис тексту пісні у пісенники.

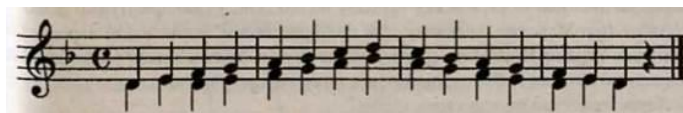
5. Робота у нотних зошитах.

- Переписати вправу, та поставити тактові риси (*Додаток 9.*)
- Побудувати інтервали від заданих нот (*Додаток 10*).

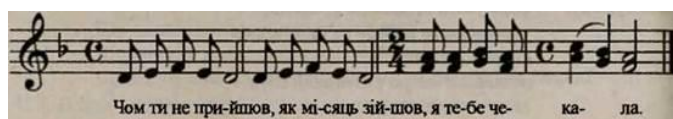
6. Підсумок заняття.

Прийоми «Щедра оцінка», «Відстрочена відгадка».

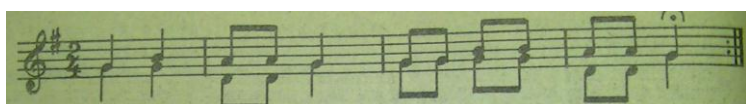
Додаток 1.

Додаток 2.

Додаток 3 .

Додаток 4.

Трудові, обрядові, календарні (колядки, щедрівки, веснянки, русальні, купальські, обжинкові), колискові, весільні, похоронні, історичні, баладні, коломийки.

Додаток 5.

- Голосіння
- Жартівливі пісні
- Історичні пісні
- Козацькі пісні і думи
- Балади
- Коліскові пісні
- Колядки та щедрівки
- Кріпацькі пісні
- Купальські пісні
- Ліричні пісні та балади
- Наймиські пісні
- Обрядові пісні
- Побутові пісні
- Рекрутські пісні
- Стрілецькі пісні
- Патріотичні пісні
- Повстанські пісні
- Танці і хороводи
- Чумацькі пісні.

Додаток 6.

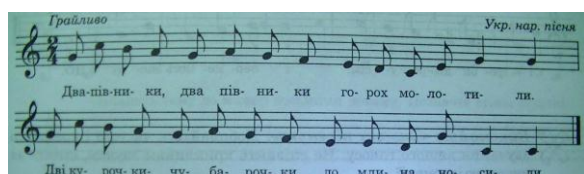
Ой чого ти почорніло,
Зеленеє поле?
— Почорніло я од крові
За вольную волю.
Круг містечка Берестечка
На чотири милі
Мене славні запорожці
Своїм трупом вкрили.

Та ще мене гайворони
 Укрили з півночі...
 Ключуть очі козацькії,
 А трупу не хочуть.
 Почорніло я, зелене,
 Та за вашу волю...
 Я знов буду зеленіти,
 А ви вже ніколи
 Не вернетесь на волю,
 Будете орати
 Мене стиха та орючи
 Долю проклинати.

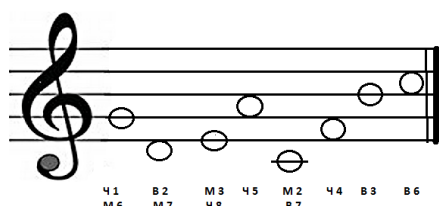
Додаток 7.

Додаток 8.

Додаток 9.

Додаток 10.

Конспект заняття 5.

Тема заняття. Українська естрадна пісня. Індивідуальний та ансамблевий спів при вивченні естрадних пісень.

Поєднання музики та поезії. Робота над піснею «Ой чогож ти почорніло зеленеє поле» на сл. Т. Шевченка та «Сонце заходить».

Мета заняття: ознайомити учнів із історією української естради, її творцями і виконавцями;

- **формувати** навички індивідуального та ансамблевого співу при вивченні естрадних пісень.
- **розвивати** музично-ритмічний слух та співацькі навички;
- **виховувати** інтерес до творчості українських співаків, до культури рідного краю.

Міжпредметні зв'язки:

- з математикою (правильний розрахунок тривалості нот)
- з мовою (вивчення тексту та правильності вимови)
- з малюванням (уявлення художніх образів)

Тип заняття: формування практичних вмінь та навичок.

Форма заняття: групове.

Методи:

1. Словесний(розповідь, бесіда, пояснення).
2. Наочні(демонстрація ілюстрацій, аудіозаписи, тексти пісень, картки).
3. Практичні(практична робота, навчальні вправи, ігрові вправи).
4. Стимулювальні(створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, емоційних вражень).

Обладнання: нотний текст пісні, магнітофон, аудіо-записи, роздатковий матеріал, партитура твору «Сонце заходить», партититура «Ой чого ж ти почорніло...»

Структура заняття.

1. Повідомлення теми, мети і завдань заняття, мотивація навчальної діяльності учнів.
2. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок і вмінь.
3. Відтворення і корекція опорних знань учнів.
4. Сприймання і осмислення, узагальнення і систематизація учнями нових знань.
5. Підсумки заняття, повідомлення домашнього завдання.

План.

1. Організація учнів до заняття.
2. Розспівування.
3. Подача нового матеріалу.
4. Робота над твором
5. Робота на картках.
6. Перевірка партій «Сонце заходить»

Хід заняття.**1. Організація учнів до заняття.**

Музичне вітання.

Оголошення теми, мети, завдань заняття.

2. Розспівування.

- Вправа № 1,2,3. Розспівування закритим ротом округлим звучанням. (Додаток 1).
- Спів мажорного звукоряду від фа та тонічного тризвуку).
- Вправа №7 .На округлення голосних «А» і «О»(Додаток 2.)

- Вправа №8. Вироблення унісону на різних голосних та їх «вирівнювання» в єдиній вокальній позиції (Додаток 3).
- Вправа №9. На відпрацювання рухливості голосу при збереженні високої позиції (Додаток 4).

3 Подача нового матеріалу.

Повідомлення педагога. Пісня значно доступніша для слухача, ніж інші музичні твори, бо вона має слова, які запам'ятовуються, дають змогу зразу її зрозуміти і запам'ятати. Вона є улюбленим музичним жанром, а пісенна творчість українського композитора багата і дуже різноманітна.

Велику популярність здобули пісні 60-70х років, коли творили композитори Ігор Шамо, Олександр Білаш, Анатолій Шашкевич, Володимир Івасюк, які хоч і писали різноманітні за тематикою пісні, але головним у їхній творчості була мелодія, ніжна, наспівна чи весела, життєрадісна. Пісні, „Два кольори”, „Чорнобривці”, „Пісня про рушник” до сих пір виконуються сучасними виконавцями поп-музики - Козловським, Пономарьовим, Русланою, Ані Лорак та ін. Тривалий час пальму першості в популярній музиці тримали такі різнопланові співаки: в поп-музиці - Ірина Білик, у жанрі традиційної естрадної пісні - Таїсія Повалій, Ірина Білик, Руслана, а серед чоловіків - Олександр Пономарьов, Віктор Павлик. Та найвідчутніший успіх в естрадній пісні, на мою думку, мала творчість В. Івасюка, починаючи із вокально-інструментального ансамблю „Буковинка”, який створив Володя. Ансамбль „Буковинка” виконує пісні М. Скорика, народні пісні. А в 1966 р. створюється вокально-інструментальний ансамбль „Смерічка”, учасниками якого стали В. Зінкевич, В. Івасюк, Назарій Яремчук, які показали високу артистичну майстерність на конкурсах „Пісня - 71”, „Пісня - 72” і здобули виизнання.

Рано пішли з життя В. Івасюк і Н. Яремчук, але вони залишили нам сад чарівних

З музичного центру „Буковинка” починала 14-річна Кароліна Куйок. Взявши гран-прі на російському телеконкурсі „Утренняя звезда - 95”, вона взяла собі сценічне ім'я Ані Лорак. У 1999 р. Кароліна стала наймолодшою заслуженою артисткою України. Домігшись визнання, вона бере участь у різних конкурсах, а у 2008 р. на конкурсі Євробачення посіла II місце.

На минулому уроці ми з вами говорили про мелодію як основний засіб музичної виразності, коли вона розкриває музичний образ разом з іншими елементами музичної мови.

Яку роль відіграє у ній художнє слово, поезія?

Композитори поєднали музику і поезію, яка завжди була тематичним матеріалом для створення музичних творів композиторів-класиків. Порівняємо два музичних приклади: I частина „Заспів”, де використана старовинна пісня-веснянка „Вийди-вийди Іванку”, і II частина „На городі чорна редька”, (Музичні приклади, діти прослуховують і дискутують.)

Актуалізація опорних знань учнів. Образ Кобзаря (Т.Шевченка) митці різних видів, мистецтва бачили по-своєму і відображали це у своїх творах. Але коли придивитися до картин художників та послухати твори українських композиторів, які писали музику до „Кобзаря”, то можна помітити, що їхні

погляди збігаються, вони переживають однаково і все відтворюють у своїх творах. Вам уже відомо, що М. Лисенко написав музику до „Кобзаря” і що вона споріднена з картиною М. Божія „Думи мої”. симфонічної сюїти М. Вериківського „Веснянки”.

Робота над піснею

«Ой чогож ти почорніло зеленє поле»

1. Прослуховування твору.
2. Художній показ твору.
3. Характеристика прослуханної пісні.
4. Визначення ладу, тональності, характеру.
5. Розучування по фразах за нотним текстом із сольфеджуванням.
 - робота над вокалізмом;
 - робота над повнотою звучання, у кінці приспіву витримувати довгий звук (половинну ноту).
 - продовжуємо, працюючи над кантиленним співом, При цьому слідкую за ланцюговим диханням та чистотою інтонування на високих звуках.
 - робота над дикцією.
 - опрацювання усього тексту пісні, звертаю увагу на ритм, дихання. Бажаючих опитую на оцінку.
 - робота над динамікою (виразністю виконання, звертаю увагу на вступ)

«Сонце заходить»

- робота над вокалізмом;
- робота над повнотою звучання, у кінці приспіву витримувати довгий звук (половинну ноту).
- перевірка партій «Сонце заходить»

5. Робота на картках.

- Спів та сольфеджування вправ, визначення ладу, тональності, характеру (Додаток 7).
- Побудова інтервалів (Додаток 8.)

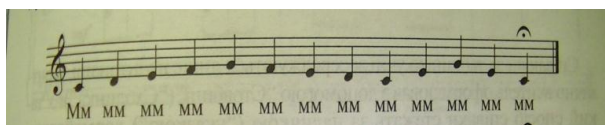
7. Підсумок заняття.

Прийоми «Щедра оцінка», «Відстрочена відгадка»

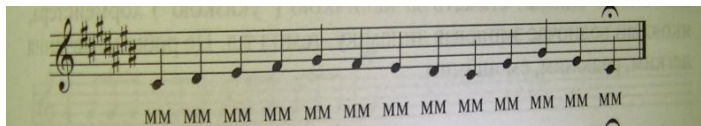
Додатки до заняття

Додаток 1.

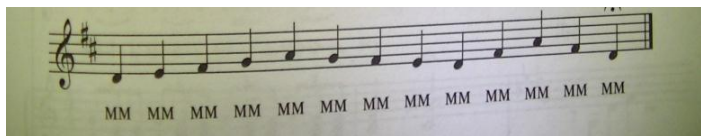
Вправа 1.

Вправа 2.

Вправа 3.

Вправа 7

Додаток 2.

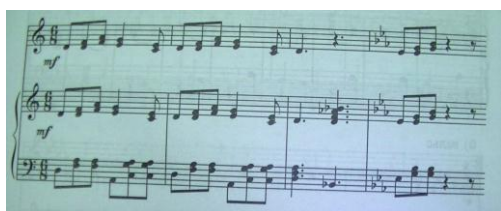
Вправа 8

Додаток 3.

Вправа 9 .

Додаток 4.

Конспект заняття 6.

Тема заняття. Музика минулого і сучасність. Образи Тараса Шевченка в музиці. Повторення вивчених пісень. Музична вікторина.

Мета заняття: підсумувати з учнями набуті знання про композиторів минулого і довести, що їх по праву можна назвати сучасниками; . Визначити роль Т. Шевченка в українській культурі та особливості втілення образу поета в музиці й інших видах мистецтва.

формуванню навички емоційно-виразного виконання пісні

розвивати музично-ритмічний слух та вокально-хорові навички; Розвивати вміння сприймати та інтерпретувати програмну музику
виховувати інтерес до музики, до творчості Т. Шевченка, естетичний смак учнів.

Міжпредметні зв'язки:

- з математикою (правильний розрахунок тривалості нот)
- з мовою (вивчення тексту та правильності вимови)
- з малюванням (уявлення художніх образів)

Тип заняття: підсумкове.

Форма заняття: групове.

Методи:

1. Словесний(розповідь, бесіда, пояснення).
2. Наочні(демонстрація ілюстрацій, аудіозаписи, тексти пісень, картки).
3. Практичні(практична робота, навчальні вправи, ігрові вправи).
4. Стимулювальні(створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, емоційних вражень).

Обладнання: нотний текст пісні, магнітофон, аудіо-записи, фортепіано, портрети композиторів.

Структура заняття

1. Повідомлення теми, мети і завдань заняття, мотивація навчальної діяльності учнів.
2. Перевірка, оцінка і корекція засвоєних раніше знань, навичок і вмінь.
3. Відтворення і корекція опорних знань учнів.
4. Сприймання і осмислення, узагальнення і систематизація учнями нових знань.
5. Підсумки заняття, повідомлення домашнього завдання.

План.

1. Організація учнів до заняття.
2. Розспівування.
3. Повторення вивченого матеріалу.
4. Робота над твором
5. Робота у нотних зошитах.

Хід заняття.

1. Організація учнів до заняття.

Музичне вітання.

Оголошення теми уроку.

2. Розспівування.

- Вправа № 1,2,3. Розспівування закритим ротом (Додаток 1).
- Вправа № 4 Сольфеджування вправи (Додаток 2).
- Вправа № 5 Чергування стакато і легато. Легато «погладити» (Додаток 3).
- Вправа №6 На увагу (Додаток 4).

3. Повторення вивченого матеріалу на попередніх заняттях.

Педагогічний прийом «Відкритий мікрофон».

- Що таке мелодія?
- Назвіть складові частини мелодії.
- Як ви розумієте термін «Українська естрадна пісня»? (Саме народна пісня була основним поштовхом до написання власних пісень)
- Назвіть елементи естрадної масової пісні (Естрада – це багатожанровий вид мистецтва, що поєднує в собі елементи театрального, музичного, циркового видовищ).
- Дайте визначення Імпровізація (це створення музики у ході виконання).
- Рок музика, що це? (Це стиль розважальної музики, що з'явився у Великобританії та США на межі 50-60-х років)
- Назвіть виражальні особливості Рок-музики.

4. Образи Тараса Шевченка в музиці.

Педагог.

- Весь світ сьогодні вшановує Т.Г. Шевченка - 200- річчя з Дня його народження. Оскільки сьогодні ми музично вшановуємо Шевченка, то й звучати шевченкове слово буде в музиці. Пригадаймо і виконаймо пісні на слова Тараса Шевченка, які ви вивчали у школі.

(Діти наспівують пісені на слова Т. Шевченка. «Зацвіла в долині», «Зоре моя вечірняя», «Думи мої»).

- Ким є Шевченко для України? Він не лише видатний поет. Шевченко – душа України; це її думи, сподівання, мрії та надії. Не дивно, що шевченкове слово живе в кожному українському серці, а особливо – в серцях митців.

Безсмертна національна епопея „Кобзар”, призначена для декламування, потрапивши в уста народні, стала складовою частиною пісенності України; а у професійних композиторів заграла новими фарбами різноманітних жанрів – пісень, кантат, опер і балетів. Наприклад, більшість романсів і хорів Миколи Лисенка написані на слова Шевченка.

Діти доповнюють.

Учень. А у Кирила Стеценка є кантата „Шевченкові”. Наприклад, Яків Степовий написав «Прелюд пам’яті Тараса Шевченка» – твір, присвячений сторічному ювілею Кобзаря. Уперше його виконали на музично-літературному вечорі пам’яті Шевченка, що організувало Товариство народних університетів у Петербурзі.

Основний образ у «Прелюді пам’яті Тараса Шевченка» зазнає видозмін основної теми – від скорботного наспіву до героїчного заклику та урочистого піднесення в кінці. Немов Великий Кобзар спочатку спокійно оповідає про рідну землю та її людей, а потім – обурюється, закликає до змін і боротьби.

Ліричний образ та його тема, розвиваючись, варіюється та зазнає змін, але потім знову повертається в репрізі. Отже, принципом поєднання музичних тем є подібність; і укладені вони у тричастинну форму.

Учень 2. Продовжуючи кращі традиції Миколи Лисенка, Яків Степовий одним із перших інтерпретував поезію Шевченка для дитячого виконання. Він намагався доступно і проникливо розкрити перед дітьми багатий світ шевченківських образів.

Героїчні образи розкриті у хорах „Б'ють пороги”, „Чорна хмара з-за лиману”, „Наш отаман Гамалія”. Лірико-драматичні образи розкриті у таких творах, як „Прощай світе, прощай земле”, „Ой нема, нема”. Але найкраще композиторові вдалося втілити ліричні сторінки „Кобзаря”, серед яких найвідомішою є пісня „Садок вишневий коло хати”.

Проникнуті громадянським пафосом боротьби за народне щастя, неповторні за своєю поетичною красою твори Шевченка завдяки музиці Степового зазвучали на уроках музики, у шкільних хорах.

Учень 3. Звучить Шевченкове слово, згадується ім'я видатного українського поета. “Стоїть тополя на роздолі – легенда пам'яті жива і листям промовля поволі святі Шевченкові слова”.

Учень 4.

Автор музики до пісні «Реве та стогне Дніпр широкий» Крижанівський не був професійним композитором. Він працював вчителем латинської мови Белградської чоловічої гімназії, що на Одещині. Пісня була вперше видана у 1886 році.

Мільйони Українців сприймають цю пісню як музичний символ нації. Вірш не можливо уявити без мелодії, яку довгий час вважали народною. Це пісня роздум. Тому що м'якість і плавність рухів споріднюють її з ліричними українськими піснями.

Це пісня гімн. Тому що однією з визначальних рис цієї пісні є надзвичайна енергетичність. Мелодія пісні створює відчуття наполегливої рішучості, нездоланної могутності нашого народу.

Педагог. Твори, що втілюють образ Тараса Шевченка й оспівують українську землю, відрізняються особливою щирістю. І дорослі, і діти шанують геніального українського поета, художника, борця за волю народу.

5. Робота над піснею

«Ой чогож ти почорніло зеленеє поле»

(Динаміка, темп; робота над вокалізами)

«Сонце заходить»

(Відпрацювання дихання у вокалізах, витримувати половинну ноту у кінці фраз)

«Вийди ,вийди Іванку»(робота з мікрофонами)

«На городі чорна редька»(репетиція на сцені)

5. Робота у нотних зошитах

І Переписати вправу у зошит (Додаток 7).

- Визначте тональність вправи
- Який це розмір?
- Сольфеджування вправи.

Переписати вправу у зошит. (Додаток 8)

- Побудувати інтервали від заданих нот.

6. Залік (прийом «відкритий мікрофон»).

Давайте підсумуємо усі відомості, які ви почерпнули на заняттях. Кожний народ пишається своїми вірними синами-героями, яких ви, напевно, можете назвати. Грузинський народ — Ш. Руставелі, російський — О. Пушкіним, польський — Ф. Шопеном і М. Огінським, український народ — Т. Шевченком.

Творчий спадок геніального сина українського народу Тараса Григоровича Шевченка — це безцінна скарбниця не тільки для України, а й для всього людства.

У всьому світі вшановують пам'ять Великого Кобзаря: йому встановлюють пам'ятники, на його честь називають вулиці та площі, парки й сквери, театри та музеї, йому присвячують вірші, про нього складають пісні.

В історії України ще не було людини, що зробила б такий велетенський вплив на уми і серця своїх співвітчизників. Він не був політиком, та на його ідеях сформувались і зросли чимало громадських організацій і партій. Він не був полководцем, але його слово змобілізувало сотні полків, дивізій, цілі армії, підняло до збройної боротьби мільйони українців, здобуло не одну визначну перемогу на полі бою. Він не був дипломатом, проте широта його поглядів, вклад у світову літературу та мистецтво, а головне світоглядні ідеї загальнолюдських братерства та любові, що базувались на християнських цінностях, здобули для України та українців належне визнання та пошану серед світової спільноти. Він не був проповідником, та своєю щирою вірою в Бога, дитячою відданістю Творцеві, гарячими віршами-молитвами вберіг обидві українські Церкви: на Сході — від безслідного розчинення в Церкві московській, на Заході — від латинізації. Він не народився пророком і зовсім не прагнув ним бути, але за Божим провидінням ним став і вивів свій народ з “єгипетського” ярма, хоча сам так і не побачив землі обіцяної.

- Які головні риси творчості Т.Г. Шевченка?

(Героїзм, боротьба, прагнення до радості).

- Що об'єднує творчість Шевченка з сучасністю?

- Що таке програмна музика?

- Назвіть твори Тараса Григоровича які покладені на музику?

- Чому Шевченка ми вважаємо своїм сучасником? (Тому що його творчість втілила вічні ідеали, до яких прагне людство — це радість подолання страждань, перемога над злом, досягнення внутрішньої гармонії і свободи людського духу).

— Які пісні на слова Шевченка написані?

— Яку пісню вивчали на попередніх заняттях? Хто її автор?

(Пісня "Сонце заходить", Ой чогож ти почорніло зеленє поле).

- Згадайте її і проспівайте на усіх куплетах у характері.

- Які пісні за змістом подібні до даних?

(“Думи мої думи ...”, “По діброві вітер виє.” Виконання пісні).
Діти самі виставляють собі оцінки за відповіді.

7. Підсумок уроку.

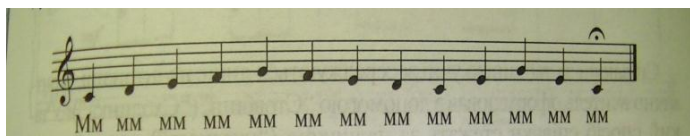
Педагогічний прийом «Відкритий мікрофон»

- Чи досягнута мета заняття?
- Що нового ви дізналися на занятті?
- Що є найпоширенішим засобом вираження людських почуттів?

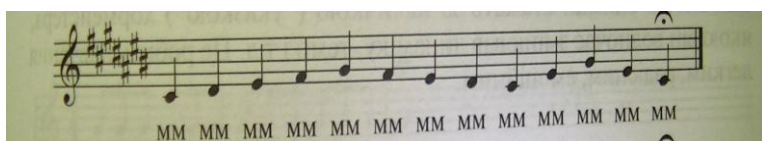
Додатки до заняття

Додаток 1.

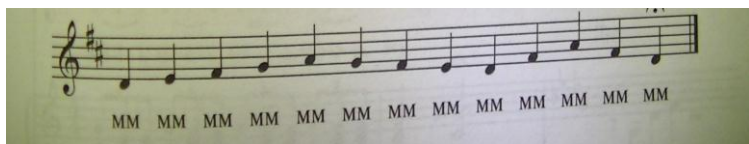
Вправа 1.

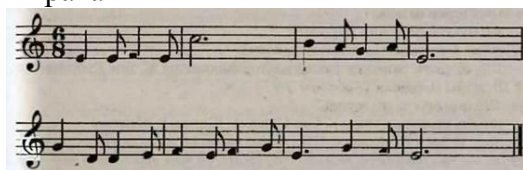
Вправа 2.

Вправа 3.

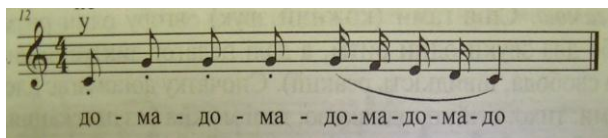

Вправа 4

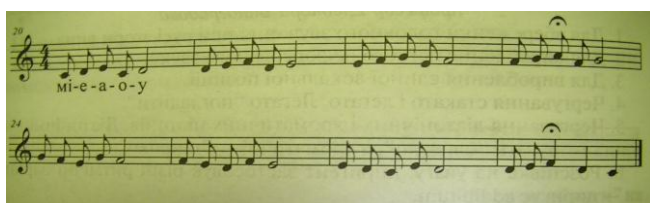
Додаток 2

Вправа 5.

Додаток 3.

Вправа 6.

Додаток 4

Додаток 5.

Сонце заходить, гори чорніють,
Пташечка тихне, поле німіє,
Радіють люде, що одпочинуть,
А я дивлюся... і серцем лину
В темний садочок на Україну.
Лину я, лину, думу гадаю,
І ніби серце одпочиває.
Чорніє поле, і гай, і гори,
На синє небо виходить зоря.
Ой зоре! зоре! — і сльози кануть.
Чи ти зійшла вже і на Україні?
Чи очі карі тебе шукають
На небі синім? Чи забувають?
Коли забули, бодай заснули,
Про мою доленьку щоб і не чули.

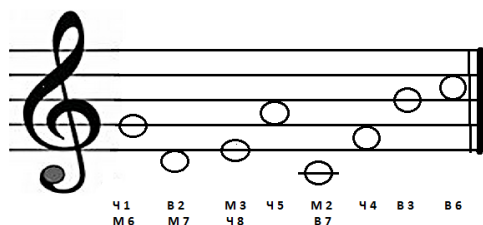
Додаток 6.

Ой чого ти почорніло,
Зеленє поле?
— Почорніло я од крові
За вольную волю.
Круг містечка Берестечка
На чотири милі
Мене славні запорожці
Своїм трупом вкрили.
Та ще мене гайворони
Укрили з півночі...
Клюють очі козацькі,
А трупу не хочуть.
Почорніло я, зелене,
Та за вашу волю...
Я знов буду зеленіти,
А ви вже ніколи
Не вернетесь на волю,
Будете орати
Мене стиха та орючи
Долю проклинати.

Додаток 7.

Додаток 8.

Два людських винаходи
можна вважати найтяжчими:
мистецтво керування і мистецтво виховання

Навчання та виховання - дві невід'ємні ланки цього процесу. Провідною метою виховання залишається ідеал особистості, дієздатної приймати рішення в ситуаціях морального вибору, нести відповідальність за ці рішення перед собою, оточенням, державою.

Гегель писав: “Загальна потреба в мистецтві виникає з розумним прагнення людини духовно усвідомлювати внутрішній і зовнішній світ, уявити його собі, як предмет, в якому він впізнає власне “Я”.

Відзначаючи 200-річчя від дня народження видатного сина Українського народу Тараса Григоровича Шевченка, виникла потреба включити в навчальну програму гуртка вивчення його творчості, з метою популяризації серед дітей та молоді творчості Великого Кобзаря як національної спадщини Українського народу, утвердження духовних заповідей Великого Кобзаря, сприяти вихованню у підростаючого покоління почуття любові до рідної мови та поваги до традицій свого народу.

Весь підготовлений вокальний репертуар реалізований в театралізованій композиції «З Кобзарем у серці», яку продемонстровано перед школярами селища.

**Театралізована композиція
до 200-річчя
з дня народження Т. Г. Шевченка
«З Кобзарем у серці»**

*Звучить лірична мелодія
(куліси закриті)*

Чит. Благословен той день і час
Коли прослалась килимами
Землю, яку сходив Тарас
Малими босими ногами
Земля, яку скропив Тарас
Дрібними росами- сльозами

(відкриваються куліси. Сцена поділена на три зони: 1-(хата) стіл на якому горить свічка, лава; 2- центральна частина, 3- тин. На лаві сидить жінка, біля столу стоїть хлопчик).

Сцена 1

Хл. Мамо, а правда, що небо на залізних стовпах тримається?

М. Правда, синку, правда.

(Хл. Підходить до мами, сідає на лаву і кладе голову їй на коліна. Мати співає колискову,)

Хл.: А чому так багато зірок на небі?

Мати: Це коли людина на світ приходить, Бог свічку запалює, і горить та свічка, поки людина не помре. А як помре, свічка гасне, зірочка падає. Бачив?

Хл.: Бачив, матусю, бачив... Матусечко, а чому одні зірочки ясні, великі, а інші ледь видно?

Мати: Бо коли людина зла, заздрісна, скупа, її свічка ледь-ледь тліє. А коли добра, любить людей, горить ясно і світло це далеко видно.

Хл. Матусю, я буду добрим. Я хочу, щоб моя свічечка світила найясніше.

Мати: Старайся мій хлопчику.(гладить його по голові).

(Мати і син залишаються на сцені)

Чит. Породила мати сина

В зеленій діброві,

Дала йому карі очі

І чорнії брови.

Китайкою повивала

Всіх святих благала

Та щоб йому святії

Талан- долю дали.

(виходять на середину сцени)

Мати: «Пошли тобі, Матер Божа

Тії благодате

Всього того пошли, чого мати

Не зуміє дати»

Пісня « На городі чорна редька» укр. народна

Сцена 2

Чит. Несподіване горе випало

На долю маленького хлопчика. Замучена важкою працею, померла мати. Там матір добрую мою

Ще молодую у могилу

Нужда та праця положила

(вибігає Тарас)

Тарас: Катре! Де ти?

Катря: Я ось тут.

Мачуха: Ти може знов кудись навтіки вибираєшся ледащо? Ані кроком мені з хати, бо битиму чуєш? Степанко плаче, іди колиши, а як засне, принеси води і підмети подвір'я!

Тарас: Сестричко!

Катря: Що?

Тарас: Я побіжу трохи на потічок! Там такі камінчики, як намальовані. І рибки плюскочуть. А в хаті темно чогось так зле.

Катря: Іди, іди. Я вже докінчую грядку, то сама подвір'я замету і принесу води.

Тарас: Тямиш сестричко, як мама жили, то в нас часто був смачний борщик, варенички, фасолька. Тепер не так! Ми ходимо такі голодні і обдерті! Чи і другі діти не мають мами так як ми?

Катря: Всюди є сирітки по світі мій дорогий хлопчику. Але ти не думай про се йди над потічок гратися.

Танець «Чорнобривці кобзаря».

Сцена 3.

Оксана: Чом же плачеш ти? Ох, дурний Тарасе. Давай я сльози витру. Не сумуй ти читаєш, найкраще за всіх Тарасику, адже, кажуть, найкраще від усіх співаєш, ще й, кажуть, малюєш. От виростеш і будеш малярем. Еге ж?

Тарас: Еге ж малярем.

Оксана: І ти розмалюєш нашу хату?

Тарас: Еге ж. А всі кажуть, що я ледащо і ні на що не здатний. Ні, я не ледащо. Я буду таки малярем.

Оксанка: Авжеж будеш! А що ти ледащо, то правда. Дивись, де твої ягнята! Ой бідні ягняточка, що чабан у них такий- вони ж питоньки хочуть!

Вірш «Мені тринадцятий минало»

Мені тринадцятий минало.

Я пас ягнята за селом.

Чи то так сонечко сіяло,

Чи то мені чого було?

Мені так любо, любо стало,

Неначе в Бога...

Уже покликали до паю,

А я собі у бур'яні

Молюся Богу... І не знаю,

Чого маленькому мені

Тоді так приязно молилось,

Чого так весело було?

Господне небо, і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!
Та недовго сонце гріло,
Недовго молилось...
Запекло, почервоніло
І рай запалило.
Мов прокинувся, дивлюся:
Село почорніло,
Боже небо голубее
І те помарніло.
Поглянув я на ягнята!
Не мої ягнята!
Обернувся я на хати-
Нема в мене хати!
Не дав мені Бог нічого!...
І хлинули сльози,
Тяжкі сльози!.. А дівчина
При самій дорозі
Недалеко коло мене
Плоскінь вибирала,
Та й почула, що я плачу.
Прийшла, привітала,
Утирала мої сльози
І поцілувала...
Неначе сонце засіяло,
Неначе все на світі стало
Моє...лани, гаї, сади!..
І ми, жартуючи, погнали
Чужі ягнята до води

Пісня «Ой, чого ж ти почорніло, зеленєє поле»

Сцена 4.

Чит. Незадовго після смерті матері помер і батько. Смерть батька приголомшила малого Тараса.
Там батько, плачучи з дітьми,
(а ми були малі і голі),
Не витерпів лихої долі,
Умер на панщині!.. В ми
Розлізлися межі людьми,
Мов мишенята. Я до школи -
Носити воду школярам.

(Тарас - підліток поростає коло хати. Приніс відро з водою, поставив коло тину. Поправив покривало на лаві. Позамітав, поставив лавку, пензлі і присів. Виходить Яринка з клунком в руці. Сідає на лавку.)

Яринка: Здоров, Тарасе! На хвильку забігла до тебе(розв'язую клунка)
Ось твоя свитка, полатана вже.

Тарас: *(бере свитку)* О, як гарно полатана! Яринко, ти вже як дівка шиєш!
Рідненька моя, хоч ти мене не забуваєш*(тулиться до неї)*.

Яринка: Давай, я тобі ще й сорочку виперу, зашию...

Тарас: Не треба, я сам.

Яринка: Тарасику! А у тебе малюнки є? *(Тарас хитає головою)* То покажи.

Тарас: Добре, тільки тобі, сестричко *(показує дощечку з малюнком)*. Ось наша хата.

Яринка: Дуже схожа. Невже це ти сам намалював? А чому на дощечці?

Тарас: Паперу не було. Дяк не дав... Ось розживусь, може і на свитку, і на фарби, і на папір.

Яринка: Коли ж це буде?

Тарас: Колись буде. Ось чекаю, коли дяк повернеться. Обіцяв вчити малювати.
Бачиш, і біля хати прибрав, і води приніс, і почистив пензлі. Якби мені...малярем... я б нічо не хотів більше.

Яринка: То вчись у нього .

Тарас: А... хіба йому голова болить за мене? Тільки п'є та й норовить щоб різками одшмагати...

Яринка: І зараз? *(Тарас ствердно киває головою)* Та хай йому грець! Вертайся додому.

Тарас: А там що?*(розводить руками)*.

Тарас: Хочу малювати, прагну я до знань
Та за це багато зазнаю знущань
Нишком я малюю статуї в саду
А в ночі пишу вірші про людську біду
(вийшов зі сцени)

Пісня «Хлопці кучеряві» укр. народна

Танець «Тополя»

Тополя: Полюбила чорноброва
козака дівчина
Полюбила, не спинила,
пішов та й загинув
Якби знала що покине,
була б не любила
Якби знала, що загине,
була б не пустила
Якби знала, не ходила б
пізно за водою
Не стояла б до півночі
З милим під вербою.

Якби знала!..
І то лихо -
Попереду знати,
Що нам в світі зострінеться...
Не знайте, дівчата!
Не питайте свою долю!...
Само серце знає,
Кого любить. Нехай в'яне,
Поки закопають,
Бо не довго, чорноброві!
Карі оченята,
Біле личко червоніє -
Не довго, дівчата!
До полудня, та й зав'яне,
Брови полиняють.
Кохайтеся ж, любітеся,
Як серденько знає.

Сцена 5.

На фоні пісні звучать слова.

Думи мої, думи мої.
Ви мої єдині,
Не кидайте хоч ви мене
При лихій годині...
Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше - спати, спати
І спати на волі -
І заснути навік-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого, однаково,
Чи жив, чи загинув!
Доле. Де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль,Боже,
То дай злої!Злої!

Пісня звучить голосніше. На сцену виходить кагорта старшокласників.

Гарно твоя бандура грає,
Любиш наш Тарасе,
Вона голосно співає,
Голосно і плаче.
І сопілкою голосить,
Бурею лютує,
І чогось у Бога просить,
І чомусь сумує

Ні, не люди тебе вчили:
Мабуть, сама доля,
Степ та небо, та могили
Та широка воля!

Мабуть, часто думка жвава
Труни розкривала,
І козацька давня слава,
Як сонечко сіяла!
І вставали з домовини
Закуті в кайдани
Вірні сини України
Козаки й гетьмани.
І святі кістки біліли
Спалених в Варшаві;
І могили кривавили
Прадіди безглаві.

Мабуть, ти учивсь співати
На руїнах Січі,
Де ще наша рідна мати
Зазирає в вічі;
Де та бідна мати просить
Кожну душу щиру,
Хто на світі кобзу носить,
Щоб співали миру.
Про козацтво незабутнє,
Вірне, стародавнє,
Про життя козацьке смутне
Смутне, але славне.

Ведуча: Тяжко, важко в світі жити
Сироті без роду
Нема куди прихилитися,-
Хоч з гори та в воду...
В того доля ходить полем,
Колоски збирає,
А моя десь ледащиця,
За морем блукає...

Дід: Тяжкая наша доля в кріпацькому ярмі, Тарасе!

Селянин: Пани-кати...

Латану свитину з каліки знімають,
З шкурою знімають, бо нічим обути
Княжат недорослих!

Дівчата: А он розпинають

Вдову за подушне... А сина купують,
Єдиного сина, єдину дитину,
Єдину надію, у військо віддають!
Селянин: А онде під тином
Опухла дитина - голоднеє мре,
А мати пшеницю на панщині жне...

Дід: Чи Бог бачить із-за хмари
Наші сльози, горе?

Дівчина: Чи довго ще на сім світі
Катам панувати?

Шевченко: Пани, пани!

Схаменіться! Будьте люди!

Розкуються незабаром

Заковані люде,

Настане суд, заговорять

І Дніпро, і гори!

І потече сторіками

Кров у синє море

Дітей ваших...

Частина з в. «Тарасова доля» Я. Купала:

Хто, скажіть-бо, міг подумать,

Що в такій неволі

Збереглись скарби в Тараса,

Незнані ніколи?

Ні царі, ні їхні слуги,

Ні пани прокляті

Не могли забрать, украсти

Ці скарби багаті.

А була його багатством,

Хистом небувалим,

Дивна пісня, що із серця

На світ вилітала.

Не тонула пісня в морі,

В огні не горіла,

Закувать не міг ту пісню

Сатрап озвірілий ...

І пішли слова Тараса

Мандрувати всюди,-

Просто в серце западали

Кріпацького люду.

Люди очі розкривали,

Свободи хотіли,-

«Справедливий гнів Тараса!»-

Всюди гомоніли.

І царя з його панами,
Кодло їх криваве,
Раптом жах пойняв великий
Від грізної слави.

Стали думать, як Тараса
Краще покарати.-
Чи то в полі на роздоллі,
А чи в рідній хаті?

Мов тюрма-фортеця Орська
Із царським наказом,
Щоб не брався він за пензлі
Й за перо ні разу.

Щоб не брався він бунтарських
Тут пісень складати.
Ось які терпів страждання
Тут пісняр від ката.

Ні, такої злої кари
Не знести нікому!...
Повертав Тарас з неволі
В неволю додому.

З'їла там царська сваволя
Тарасову силу-
Менше він дивився в небоо,
А більше в могилу.

Спить Тарас, одпочиває
В темній домовині,
Та не спить, живе в народі
Пісня його лине...

Пісня «Сонце заходить, гори чорніють» на вірш Т. Г. Шевченка

Всі учасники театралізованої композиції виходять на сцену

**Результати інноваційної діяльності зразкового вокального ансамблю
«Нотка»**

В 2007 році присвоєно, а в 2012 році - підтверджено

почесне звання «Зразковий художній колектив»,

Перемоги в конкурсах міжнародного та всеукраїнського рівнів:

2010 рік

- Міжнародний ІХ Красногорський Фестиваль молоді споріднених міст «Новий світ 2010» - Зразковий вокальний ансамбль «Нотка». Диплом переможця.

2012 рік

- ІІ Всеукраїнський фестиваль –конкурс народної творчості та сучасного мистецтва «Созвездие талантов». Хоменко Юлія, диплом І степеня.

2013 рік

- Всеукраїнський фестиваль - конкурс мистецтва і творчості "Сяйво українки". Зразковий вокальний ансамбль «Нотка» »- гран-прі,
Денисова Яна – І місце,
Хоменко Юлія – І місце,
Білошкура Анастасія, Хоменко Юлія – І місце,
Мельниченко Анна – ІІІ місце,
Хоменко Юлія – ІІІ місце.

Перемоги в конкурсах обласного рівня:

- Огляд –конкурс дитячої творчості «Грайлива веселка»:
2006 рік – І місце
2007 рік –ІІІ місце
2008 рік – І місце
2010рік - ІІ місце
2011 рік – ІІ місце
2012 рік – І місце
2013 рік – І місце

2013 рік

- Оласний військово-патріотичний конкурс юних вокалістів, присвячений 70-й річниці визволення Черкащини від фашистських загарбників – І місце.